

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 13/2019-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Belicom, M. R. Štefánika 36, Martin, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie uznesením Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 12 C 598/2015 zo 14. septembra 2016, uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Co 3/2017 zo 6. apríla 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 130/2018 z 21. júna 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1

a čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 C 598/2015 zo 14. septembra 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Co 3/2017 zo 6. apríla 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 130/2018 z 21. júna 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal na okresnom súde žalobu, ktorou sa domáha vrátenia daru, pričom po začatí konania v súvislosti s týmto konaním podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd uložil žalovanej nevstupovať na ním určené nehnuteľnosti v katastrálnom území [REDAKOVANÉ]. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ opätovne uvádza dôvody, ktoré podľa jeho názoru odôvodňujú nariadenie neodkladného opatrenia. Zdôrazňuje, že žalovaná nečakane a sporadicky prichádza do spornej nehnuteľnosti, často v jeho neprítomnosti, prehadzuje mu veci, vyvoláva úmyselné hádky, čo sa jej však nedarí, keďže on na jej provokačné konanie nijako nereaguje. Ďalej poukazuje na incidenty so synom žalovanej, ktorý sa proti nemu mal podľa jeho názoru dopustiť fyzického násillia odstrkovaním pri vstupe do nehnuteľnosti a opakovane pomáhať žalovanej pri odcudzovaní hnutel'nych vecí z nehnuteľnosti. Sťažovateľ sa domnieva, že žalovaná sa proti nemu dlhodobo a opakovane dopúšťa konania, ktoré má charakter psychického násillia, a preto je dôvodné, aby jej súd zakázal vstupovať do predmetnej nehnuteľnosti.

3. Okresný súd sa nestotožnil s argumentáciou sťažovateľa a napadnutým uznesením jeho návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil.

4. Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uviedol, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu v spojení s napadnutým uznesením krajského súdu podal dovolanie, keďže súd prvej inštancie aj odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku.

5. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku.

6. Podľa názoru sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu v spojení s napadnutými uzneseniami krajského súdu a okresného súdu došlo k porušeniu ním označených základných práv. Všeobecným súdom vyčíta, že nevykonali ním navrhnuté dôkazy, zle vyhodnotili skutkový stav a nedali odpovede na všetky ním nastolené otázky. Sťažovateľ argumentuje takto:

„Napádané rozhodnutie (uznesenia z 14.9.2016 a z 6.4.2017 a z 21.6.2018) NEVYSVETLILO dostatočne, ktoré skutočnosti považoval súd za preukázané a ktoré nie, NEVYSVETLILO, z ktorých dôkazov súd vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, NEVYSVETLILO prečo súd nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a NEVYSVETLILO dostatočne ako vec právne posúdil. Odôvodnenie uznesení (z 14.9.2016 a z 6.4.2017 a z 21.6.2018) NIE JE presvedčivé. Súdy v napádaných uznesení pri hodnotení dôkazov tieto nevyhodnotil v súlade s § 191 CSP hodnotiť dôkazy podľa svojej úvahy, každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti so starostlivým prihliadnutím na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Uznesenie odvolacieho súdu z 6.4.2017 odôvodnilo (bod 5.) svoje rozhodnutie len odkazom na správne dôvody s lakonickým odkazom na § 387 ods. 2 CSP a vôbec vecne neodôvodnilo svoje rozhodnutie.“

7. Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Najvyšší súd SR z 21.6.2018 sp.zn. 2 Cdo 130/2018-274 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 6.4.2017 sp.zn. 1Co 3/2017-233 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava III z 14.9.2016 sp.zn. 12C/598/2015-219 porušil základné právo [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ], PŠČ: [REDAKOVANÉ], na doručovanie pošty: [REDAKOVANÉ], PŠČ: [REDAKOVANÉ], štátny občan SR

zaručené článkom 47 Charty základných práv EÚ (2012/C 326/02), článkom 46 ods. 1 a článkom 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd SR zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21.6.2018 sp.zn. 2 Cdo 130/2018-274 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 6.4.2017 sp.zn. 1Co 3/2017-233 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava III z 14.9.2016 sp.zn. 12C/598/2015-219 a prikazuje Okresnému súdu Bratislava III sp.zn. 12C/598/2015-219, aby vo veci opätovne konal a rozhodol.

██████████, narodenému ██████████, trvale bytom ██████████
██████████, PSČ: ██████████, na doručovanie pošty: ██████████, PSČ: ██████████, štátny občan SR sa priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 325,42 € (2 úkony právnej služby po 153,50€ - prevzatie a príprava zastúpenia 7.9.2018, sťažnosť 28.9.2018; 2x režijný paušál po 9,21€), ktoré je súd povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. Petra Belicu vedený v ██████████, IBAN: ██████████: č.úctu: ██████████
██████████, a to do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom

predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II. 1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu

10. Ústavný súd lustráciou v registri podaní zistil, že 3. októbra 2017 mu bola doručená sťažnosť sťažovateľa vedená pod sp. zn. Rvp 1830/2017, neskôr sp. zn. I. ÚS 42/2018. O predmetnej sťažnosti, v ktorej sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia tých istých základných práv napadnutým uznesením okresného súdu a krajského súdu, rozhodol ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 42/2018 z 31. januára 2018 tak, že sťažnosť sťažovateľa odmietol vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

11. Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

12. Vzhľadom na to, že o namietanom porušení základných práv sťažovateľa napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu ústavný súd už rozhodol odmietnutím sťažnosti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, je nutné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako neprípustnú podľa § 24 písm. a) v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II. 2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu

13. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi

označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

14. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

15. Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

16. Otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, III. ÚS 480/2013). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto

právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

17. Z uvedených hľadísk ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), ktorý by nemal oporu v zákone. Najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol:

„6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a/ až f/ CSP. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí (pozri rozhodnutie sp. zn. 3 Cdo 236/2016, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 19/2017). Najvyšší súd rovnako v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 157/2017 publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 21/2018 uviedol, že dovolanie nie je podľa § 420 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého bola podaná nadväzujúca žaloba.

8. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 CSP, dovolací súd prednostne skúma, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti v dovolaní tvrdenej procesnej vady v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristúpi dovolací súd

len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Z uvedeného je zrejmé, že ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k namietanej procesnej vade došlo alebo nie.

9. V danom prípade dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nie je ani rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Z obsahu spisu a zo samotného dovolania je zrejmé, že žalobca podal na Okresnom súde Bratislava III 24. septembra 2015 žalobu vo veci samej, a to žalobu o vrátenie daru.

10. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu.

11. V predmetnej veci však nejde ani o jeden z vymenovaný prípadov. Rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním žalobcu nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, pretože žalobca podal tak, ako bolo vyššie uvedené, ešte pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žalobu vo veci samej, a teda rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nekonzumuje vec samu.

12. Keďže v danom prípade nejde o rozhodnutie vo veci samej (ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí), dovolací súd procesne neprípustné dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP bez skúmania, či v konaní došlo k žalobcom namietanej procesnej nesprávnosti.“

18. Takéto odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nemožno považovať za arbitrárne, ako to vidí sťažovateľ. Nie je úlohou ústavného súdu v konaní o sťažnosti rozvíjať, prípadne potvrdzovať správnosť právnych záverov najvyššieho súdu. V súlade so sebaobmedzovaním vlastných zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré sú rovnako povolané chrániť základné práva a slobody, ústavný súd konštatuje,

že v napadnutom uznesení najvyššieho súdu nevzhladol žiadnu skutočnosť, ktorá by mala alebo mohla mať za následok porušenie označených práv sťažovateľa. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je náležite odôvodnené, jeho záverom nechýba predchádzajúca logická interpretácia príslušných právnych noriem a nemožno ho považovať za svojvoľné a nepreskúmateľné.

19. Keďže medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a možnosťou porušenia označených práv sťažovateľa nie je taký vzťah, ktorý by odôvodňoval prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. januára 2019